

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษาในยุคดิจิทัล: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง*

EVALUATION AND DEVELOPMENT OF DOCTORAL PROGRAM IN
EDUCATIONAL ADMINISTRATION IN THE DIGITAL AGE: A CASE
STUDY OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY,
SRILANCHANG CAMPUS

พิมพอร์ สดเอี่ยม¹, บุญช่วย ศิริเกษ² และ ชัยณพพงศ์ ศรีจันทร์³

Pim-on Sod-ium¹, Boonchuay Sirikase² and Chissanapong Sonchan³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

¹⁻³Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus, Thailand

Corresponding Author's Email: Chissanapong.so@mbu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ตามรูปแบบการประเมิน CIPPI Model 2) ศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค และ 4) เสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตการสอน และการวิเคราะห์เอกสาร กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษาปัจจุบัน ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์แก่นสาระ

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรมีความสอดคล้องกับบริบทและพันธกิจของมหาวิทยาลัย มีการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลและหลักพุทธธรรม ส่งผลให้บัณฑิตมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพและสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อการพัฒนาการศึกษา 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานและการ

* Received 25 October 2024; Revised 8 November 2024; Accepted 23 December 2024

ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 3) หลักสูตรมีจุดแข็งด้านการบูรณาการหลักพุทธธรรมและระบบการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น แต่ต้องพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและทักษะบุคลากร 4) แนวทางการพัฒนาควรเน้นการปรับปรุงรายวิชาให้ทันสมัย พัฒนาทักษะผู้นำยุคดิจิทัล และเสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษา

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร, การบริหารการศึกษา, ยุคดิจิทัล

Abstract

The objectives of this research were to: 1) evaluate the Doctor of Education Program in Educational Administration using CIPPI Model, 2) study stakeholders' opinions, 3) analyze strengths, weaknesses, opportunities, and threats, and 4) propose guidelines for program development. This qualitative research employed in-depth interviews, focus group discussions, classroom observations, and document analysis. Key informants included administrators, lecturers, current students, alumni, and employers. Data were analyzed using content analysis and thematic analysis.

The findings revealed that: 1) The program aligned with the university's context and mission, integrated digital technology and Buddhist principles, resulting in graduates meeting professional standards and creating positive impacts on educational development; 2) Stakeholders were satisfied with blended learning management and technology application; 3) The program's strengths included Buddhist principles integration and flexible teaching system, but digital infrastructure and personnel skills needed improvement; 4) Development guidelines should emphasize curriculum modernization, digital leadership skills development, and strengthening cooperation with educational institutions.

Keywords: Curriculum Evaluation, Educational Administration, Digital Age

บทนำ

การศึกษาในยุคดิจิทัลเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและท้าทาย ทั้งในด้านเทคโนโลยี สังคม และวัฒนธรรม (World Economic Forum, 2020) การพัฒนาผู้บริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในฐานะสถาบันการศึกษาที่มีประวัติอันยาวนานในการจัดการศึกษาพระพุทธศาสนา และศาสตร์สมัยใหม่ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาที่มีทั้งความรู้และคุณธรรม

วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย เป็นหนึ่งในวิทยาเขตที่มีบทบาทสำคัญในการขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิตระดับสูงด้านการบริหารการศึกษา (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2567) หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตผู้บริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและการพัฒนาการศึกษาในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ช่วยให้สถาบันการศึกษาสามารถปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน (Stufflebeam & Coryn, 2014) นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้เสนอแนวคิดและรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน เช่น Tyler (1949) ได้เสนอแนวคิดการประเมินหลักสูตรโดยเน้นการพิจารณาวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นหลัก Scriven (1967) ได้นำเสนอแนวคิดการประเมินแบบไม่อิงวัตถุประสงค์ และ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) ได้พัฒนารูปแบบการประเมิน CIPPI Model ซึ่งเพิ่มมิติด้านผลกระทบ (Impact) เข้าไปในการประเมิน

งานวิจัยนี้จึงมุ่งประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPI Model เพื่อศึกษาทั้งในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบของหลักสูตร ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาผู้บริหารการศึกษายุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ ตามรูปแบบการประเมิน CIPPI Model
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในบริบทของการศึกษายุคดิจิทัล
3. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในการตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล
4. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้กรณีศึกษา (Case Study) เป็นยุทธวิธีหลักในการวิจัย ตามแนวคิดของ Yin (2018) ที่เสนอว่ากรณีศึกษาเหมาะสมกับการศึกษาปรากฏการณ์ในบริบทจริงอย่างลึกซึ้ง การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานของหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ซึ่งเป็นกรณีศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะในการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการบริหารการศึกษายุคใหม่

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์ที่กำหนด ประกอบด้วย:

1. **ผู้บริหารมหาวิทยาลัย** จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ รองอธิการบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ประธานหลักสูตร และผู้ช่วยอธิการบดี โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ มีประสบการณ์บริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร
2. **อาจารย์ประจำหลักสูตร** จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 2 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 2 คนและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 คน

โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ มีคุณสมบัติปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์สอนในหลักสูตรไม่น้อยกว่า 3 ปี

3. **นักศึกษาปัจจุบัน** จำนวน 30 ท่าน ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 3 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 12 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 10 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 3 คน และชั้นปีที่ 5 จำนวน 2 คน โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี และมีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา

4. **ศิษย์เก่า** จำนวน 9 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ สำเร็จการศึกษาในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษา

5. **ผู้ใช้นิติต** จำนวน 9 คน มีเกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วอย่างน้อย 1 ปี

6. **ผู้เชี่ยวชาญ** จำนวน 5 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 1 คน มีเกณฑ์การคัดเลือกคือ มีประสบการณ์ในสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการยอมรับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 ประเภท ได้แก่ แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก แนวทางการสนทนากลุ่ม แบบสังเกตการสอน และแบบวิเคราะห์เอกสาร โดยมีกระบวนการสร้างและพัฒนาเครื่องมืออย่างเป็นระบบ

1. แบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

พัฒนาขึ้นตามกรอบ CIPPI Model และผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประกอบด้วยประเด็นหลัก 1) การประเมินบริบท (Context) 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) 3) การประเมินกระบวนการ (Process) 4) การประเมินผลผลิต (Product) 5) การประเมินผลกระทบ (Impact)

2. **แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)** ออกแบบให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยครอบคลุมประเด็น 1) ประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตร 2) การพัฒนาทักษะและสมรรถนะ 3) การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ 4) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร

3. **แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอน (Classroom Observation Form)** พัฒนาขึ้นตามแนวคิด TPACK (Technological Pedagogical Content Knowledge) ของ

Mishra และ Koehler (2006) ประกอบด้วยประเด็นการสังเกต 1) วิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน 3) การมีส่วนร่วมของผู้เรียน 4) การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการสอน 5) บรรยากาศการเรียนการสอน

4. แบบวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis Form) ออกแบบตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง 1) หลักสูตร (มคอ. 2) 2) รายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) 3) รายงานผลการดำเนินงานของรายวิชา (มคอ.5) 4) รายงานการประเมินตนเอง (SAR) 5) วิทยานิพนธ์และผลงานวิจัยของนักศึกษา 6) เอกสารนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 ประเภท ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง แบบสนทนากลุ่ม แบบสังเกตการสอน และแบบวิเคราะห์เอกสาร โดยมีกระบวนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง พัฒนาขึ้นตามกรอบ CIPPI Model โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ สร้างแบบสัมภาษณ์ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้ และปรับปรุงจนได้ฉบับสมบูรณ์

2. แบบสนทนากลุ่ม พัฒนาขึ้นโดยศึกษาหลักการและเทคนิคการจัดสนทนากลุ่ม กำหนดประเด็นการสนทนาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย สร้างแนวคำถามแยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ตรวจสอบคุณภาพ ทดลองใช้ และปรับปรุงจนได้ฉบับสมบูรณ์

3. แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอน พัฒนาตามแนวคิด TPACK ครอบคลุม ประเด็นการสังเกต 5 ด้าน ได้แก่ วิธีการสอน การใช้เทคโนโลยี การมีส่วนร่วมของผู้เรียน การบูรณาการหลักพุทธธรรม และบรรยากาศการเรียนการสอน สร้างแบบสังเกต ตรวจสอบคุณภาพ ทดลองใช้ และปรับปรุงจนได้ฉบับสมบูรณ์

4. แบบวิเคราะห์เอกสาร พัฒนาตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ครอบคลุมการวิเคราะห์เอกสาร มคอ.2, มคอ.3, มคอ.5, SAR วิทยานิพนธ์ และผลงานวิจัย รวมถึงเอกสารนโยบายที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบวิเคราะห์ ตรวจสอบคุณภาพ ทดลองใช้ และปรับปรุงจนได้ฉบับสมบูรณ์

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา 2 ท่าน ด้านเทคโนโลยีการศึกษา 2 ท่าน และด้านการ

พัฒนาหลักสูตร 1 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา และความเหมาะสมของเครื่องมือ ผลการตรวจสอบพบว่าเครื่องมือทุกชุดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 แสดงว่ามีความตรงเชิงเนื้อหาในระดับสูงและสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการขออนุญาตเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง และประสานงานกับผู้ประสานงานหลักสูตรเพื่อขอข้อมูลและการนัดหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยจัดส่งประเด็นคำถามให้ผู้ให้ข้อมูลพิจารณาล่วงหน้า พร้อมทั้งจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเก็บข้อมูลให้พร้อม

การดำเนินการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 4 วิธีหลัก วิธีแรกคือการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหาร 5 คน อาจารย์ 5 คน และผู้ใช้บัณฑิต 9 คน โดยดำเนินการสัมภาษณ์ที่สำนักงานของผู้ให้สัมภาษณ์หรือห้องประชุมคณะ มีการบันทึกเสียงและจดบันทึกประเด็นสำคัญระหว่างการสัมภาษณ์ สำหรับผู้ใช้บัณฑิตบางท่านที่ไม่สะดวกในการพบตัว ได้จัดการสัมภาษณ์ผ่านระบบออนไลน์

วิธีที่สองคือการสนทนากลุ่ม แบ่งเป็นการสนทนากลุ่มกับนักศึกษาปัจจุบัน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน จัดที่ห้องประชุมคณะ และการสนทนากลุ่มกับศิษย์เก่า 1 กลุ่ม จำนวน 9 คน จัดผ่านระบบ Zoom ทุกการสนทนากลุ่มมีผู้ดำเนินการสนทนาและผู้จดบันทึก พร้อมทั้งบันทึกวิดีโอและเสียงการสนทนา

วิธีที่สามคือการสังเกตการสอน ดำเนินการสังเกตการเรียนการสอนใน 3 รายวิชา บัณฑิต รายวิชาละ 2 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง ใช้แบบสังเกตที่พัฒนาขึ้นในการบันทึกข้อมูล และมีการถ่ายภาพบรรยากาศการเรียนการสอนโดยได้รับอนุญาตจากผู้สอนและผู้เรียน

วิธีที่สี่คือการวิเคราะห์เอกสาร รวบรวมและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารหลักสูตร รายละเอียดรายวิชา รายงานผลการดำเนินงาน รายงานการประเมินตนเอง และผลงานวิจัยของนักศึกษา

การจัดการข้อมูลดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยถอดเทปการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มแบบคำต่อคำ จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นการศึกษา และบันทึกในระบบฐานข้อมูล

ดิจิทัลพร้อมสำรองข้อมูลในหลายรูปแบบ มีการตรวจสอบความถูกต้องของการถอดเทปและส่งให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งดำเนินการควบคู่กับการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มจากการจัดระเบียบข้อมูลโดยการถอดเทปแบบคำต่อคำจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม จัดทำบันทึกภาคสนามจากการสังเกตการสอน รวบรวมและจัดหมวดหมู่เอกสารที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้ให้ข้อมูล จากนั้นวิเคราะห์เนื้อหาโดยกำหนดหน่วยวิเคราะห์ตามกรอบ CIPPI Model ให้รหัสข้อมูล จัดกลุ่ม และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ควบคู่กับการวิเคราะห์แก่นสาระเพื่อระบุประเด็นหลักและสร้างข้อสรุปที่เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์การวิจัย

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลใช้การตรวจสอบสามเส้าทั้งด้านข้อมูล วิธีการ และผู้วิจัย รวมถึงการตรวจสอบโดยผู้ให้ข้อมูลและผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ใช้การพรรณนาวิเคราะห์ตามกรอบ CIPPI Model นำเสนอแผนภาพความสัมพันธ์และยกตัวอย่างคำพูดเพื่อสนับสนุนข้อค้นพบ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการบันทึกแนวคิดระหว่างวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การประเมินและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทยุคดิจิทัล

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

จากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่าหลักสูตรมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยมีการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริหารจัดการ หลักสูตรมีความสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม และตอบสนองต่อการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัยนำเสนอตามกรอบการประเมิน CIPPI Model ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบท (Context)

1.1 ความสอดคล้องกับนโยบายและพันธกิจ หลักสูตรมีความสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม ตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศด้านการศึกษาดังที่ รองอธิการบดี กล่าวว่า

"หลักสูตรของเราได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม เรามุ่งเน้นการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี"

1.2 การตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อสมรรถนะของบัณฑิต บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา และมีความต้องการผู้บริหารที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้น

1.3 การรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล มีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัย และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีการบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และต้องการพัฒนาทักษะดิจิทัลให้มากขึ้น

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

2.1 คุณภาพของอาจารย์ อาจารย์มีคุณวุฒิตรงสาขาและมีตำแหน่งทางวิชาการที่เหมาะสม มีผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และมีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

ดังที่ ประธานหลักสูตร กล่าวว่า

"อาจารย์ในหลักสูตรของเราไม่เพียงแต่มีคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการที่เหมาะสม แต่ยังมีประสบการณ์ตรงในการบริหารการศึกษา ทำให้สามารถถ่ายทอดทั้งทฤษฎีและประสบการณ์จริงให้กับนักศึกษาได้"

2.2 โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร มีการจัดโครงสร้างรายวิชาที่ครอบคลุมองค์ความรู้ด้านการบริหารการศึกษา มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการบริหารการศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีรายวิชาที่เน้นการพัฒนาทักษะการวิจัยและนวัตกรรม จากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร (มคอ.2) พบว่า

"หลักสูตรมีการกำหนดรายวิชาที่ครอบคลุมมาตรฐานความรู้ตามที่ครูสภากำหนด และมีการเพิ่มรายวิชาที่เน้นการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการบริหารการศึกษา เช่น วิชาภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารการศึกษา"

2.3 ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ มีห้องเรียนและอุปกรณ์ที่ทันสมัย มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่รองรับการเรียนการสอน และมีฐานข้อมูลวิชาการและห้องสมุดที่เพียงพอ

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process)

3.1 การจัดการเรียนการสอน ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบูรณาการการวิจัยกับการเรียนการสอน และมีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนดังที่ อาจารย์ประจำหลักสูตร อธิบายว่า "เราใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ทั้งการบรรยาย การอภิปราย กรณีศึกษา และการทำโครงการวิจัย นอกจากนี้ยังใช้เทคโนโลยีต่างๆ เช่น Microsoft Teams Google Classroom และ Zoom ในการจัดการเรียนการสอน"

3.2 การพัฒนาทักษะการวิจัย มีระบบพี่เลี้ยงในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย

3.3 การพัฒนาภาวะผู้นำ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านภาวะผู้นำ เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง และมีการศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต (Product)

4.1 คุณภาพบัณฑิต บัณฑิตมีความรู้และทักษะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหาร และมีทักษะการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมดังที่ บัณฑิต กล่าวว่า "ความรู้และทักษะที่ได้รับจากหลักสูตรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้จริง โดยเฉพาะการใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการและการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา"

4.2 ผลงานวิชาการของนักศึกษา มีการตีพิมพ์ผลงานในวารสารที่มีคุณภาพ ผลงานวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และมีการสร้างนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา

5. ผลการประเมินด้านผลกระทบ (Impact)

5.1 ผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษา บัณฑิตมีส่วนสำคัญในการพัฒนานโยบายการศึกษาระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เกิดนวัตกรรมการบริหารการศึกษาที่เป็นแบบอย่างที่ดี และมีการยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ดังที่บัณฑิต ยกตัวอย่างผลกระทบที่เกิดขึ้น "ผมได้นำความรู้จากหลักสูตรไปพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่

การศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนในเขตมีผลการประเมินที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม และได้รับการยอมรับให้เป็นต้นแบบสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาอื่น"

5.2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เกิดเครือข่ายผู้บริหารการศึกษาที่เข้มแข็ง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน และเกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา ระหว่างหน่วยงานดังที่ บัณฑิต กล่าวว่า "เครือข่ายศิษย์เก่าของหลักสูตรมีความเข้มแข็ง มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนา การศึกษาระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานต่างๆ"

5.3 การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา มีการพัฒนานวัตกรรมการบริหาร การศึกษาที่เหมาะสมกับบริบท เกิดการต่อยอดและขยายผลนวัตกรรม และมีการเผยแพร่ นวัตกรรมสู่วงวิชาการและสังคม

2. ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผู้บริหารและอาจารย์ เห็นว่าหลักสูตรมีจุดเด่นในการผสมผสานหลักพุทธธรรมกับ การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ และมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

นักศึกษาปัจจุบัน พึงพอใจกับระบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้

ศิษย์เก่า เห็นว่าความรู้และทักษะด้านดิจิทัลที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการ บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ใช้บัณฑิต พึงพอใจกับความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการ บริหารการศึกษาของบัณฑิต

3. ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีจุดแข็งที่สำคัญคือการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการบริหารการศึกษาสมัยใหม่ มี ระบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่ยืดหยุ่น และมีเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษา ในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม ยังพบจุดอ่อนที่ต้องพัฒนาคือโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล การพัฒนา ทักษะด้านดิจิทัลของบุคลากร และการผลิตงานวิจัยด้านนวัตกรรมการบริหารการศึกษาที่ยังมี จำนวนจำกัด ในด้านโอกาส พบว่านโยบายการพัฒนาการศึกษาในยุคดิจิทัลของประเทศ ความ ต้องการผู้บริหารการศึกษาที่มีทักษะด้านดิจิทัลในภูมิภาค และโอกาสในการขยายความร่วมมือ กับเครือข่ายมหาวิทยาลัยสงฆ์เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ ส่วนอุปสรรคที่ต้องคำนึงถึงคือการ

เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ข้อจำกัดด้านงบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล และการแข่งขันจากสถาบันการศึกษาอื่นในภูมิภาค

4. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่สำคัญประกอบด้วย การพัฒนาด้านวิชาการโดยเน้นการปรับปรุงรายวิชาให้สอดคล้องกับการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานเทคโนโลยีกับหลักพุทธธรรม และการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีคุณภาพ ด้านการพัฒนาผู้เรียนควรเน้นการเสริมสร้างทักษะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล การพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารการศึกษา และการส่งเสริมการวิจัยด้านนวัตกรรมการบริหารการศึกษา สำหรับด้านการบริหารจัดการควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล การพัฒนาระบบสนับสนุนการเรียนรู้ดิจิทัล และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาในภูมิภาค

ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมและความท้าทายของหลักสูตรในการผลิตผู้บริหารการศึกษาที่มีความสามารถในการบริหารจัดการในยุคดิจิทัล โดยคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับศาสตร์สมัยใหม่ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของวิทยาเขตศรีล้านช้างและความต้องการของภูมิภาค ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเข้มแข็งและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

1. ผลการประเมินหลักสูตรตามกรอบ CIPPI Model

1.1 ด้านบริบท พบว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ Stufflebeam & Coryn (2014) ที่เน้นว่าการประเมินหลักสูตรต้องพิจารณาความสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสังคม นอกจากนี้ยังพบว่าหลักสูตรมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ World Economic Forum (2020) ที่ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับตัวของสถาบันการศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคม

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่าอาจารย์มีคุณวุฒิและประสบการณ์ที่เหมาะสม หลักสูตรมีการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการบริหารการศึกษสมัยใหม่ สอดคล้องกับ

งานวิจัยของสุวิมล ว่องวาณิช (2558) ที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาที่มีทั้งความรู้และคุณธรรม อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าทรัพยากรสนับสนุนด้านเทคโนโลยีดิจิทัลยังต้องการการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Yin (2018) เกี่ยวกับความท้าทายของสถาบันการศึกษาในการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล

1.3 ด้านกระบวนการ พบว่ามีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานและใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิด TPACK ของ Mishra และ Koehler (2006) เกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ การมีระบบพี่เลี้ยงและการสนับสนุนการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ Scriven (1967) ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยสำหรับผู้บริหารการศึกษา

1.4 ด้านผลผลิต พบว่าบัณฑิตมีความรู้และทักษะตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหาร สอดคล้องกับแนวคิดของ Tyler (1949) ที่เน้นการประเมินผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผลงานวิจัยของนักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง แต่ยังคงต้องการตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ

1.5 ด้านผลกระทบ พบว่าบัณฑิตมีส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เกิดเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับแนวคิดของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบของหลักสูตรที่มีต่อการพัฒนาการศึกษา

2. ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.1 ผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่าหลักสูตรมีจุดเด่นในการผสมผสานหลักพุทธธรรมกับการบริหารการศึกษาสมัยใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาผู้บริหารแบบองค์รวมของ Stufflebeam & Coryn (2014)

2.2 นักศึกษาและศิษย์เก่าพึงพอใจกับการเรียนการสอนแบบผสมผสานและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สะท้อนถึงความสำเร็จในการบูรณาการเทคโนโลยีตามแนวคิด TPACK

2.3 ผู้ใช้บัณฑิตพึงพอใจกับสมรรถนะของบัณฑิต โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหาร สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในยุคดิจิทัลตามที่ World Economic Forum (2020) ได้วิเคราะห์ไว้

3. ผลการวิเคราะห์ SWOT

3.1 จุดแข็งด้านการบูรณาการหลักพุทธธรรมและระบบการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น สะท้อนถึงการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ Tyler (1949) ที่เน้นการพิจารณาจุดแข็งเพื่อการพัฒนา

3.2 จุดอ่อนด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและการพัฒนาทักษะบุคลากร สอดคล้องกับการศึกษาของ Yin (2018) เกี่ยวกับความท้าทายในการปรับตัวสู่ยุคดิจิทัล

3.3 โอกาสจากนโยบายการพัฒนาการศึกษาและความต้องการของตลาด รวมถึงอุปสรรคจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องตามที่ Stufflebeam & Coryn (2014) เสนอไว้

4. แนวทางการพัฒนาหลักสูตร

4.1 การพัฒนาด้านวิชาการที่เน้นการบูรณาการเทคโนโลยีและหลักพุทธธรรม สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรแบบองค์รวมของ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556)

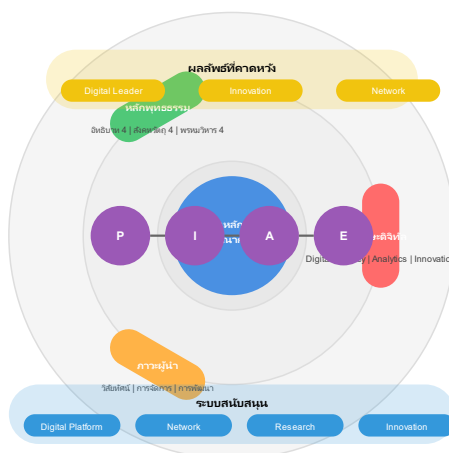
4.2 การพัฒนาทักษะดิจิทัลและการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ Scriven (1967) และ Mishra & Koehler (2006) เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล

4.3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเครือข่ายความร่วมมือสอดคล้องกับข้อเสนอของ World Economic Forum (2020) เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสถาบันการศึกษาในยุคดิจิทัล

องค์ความรู้ใหม่

B-DELD Model

(Buddhist Digital Educational Leadership Development Model)

ภาพที่ 1 โมเดลการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล

คำอธิบายโมเดล

B-DELD Model (Buddhist Digital Educational Leadership Development Model) เป็นโมเดลการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลที่บูรณาการ 3 องค์ประกอบหลัก:

1. แก่นหลักการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) การผสมผสานหลักพุทธธรรม 2) ทักษะและเทคโนโลยีดิจิทัล และ 3) หลักการบริหารการศึกษา

2. องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย 1) หลักพุทธธรรม: อิทธิบาท 4 สังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4 2) ทักษะดิจิทัล: Digital Literacy, Data Analytics, Innovation และ 3) ภาวะผู้นำ: วิสัยทัศน์ การจัดการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาองค์กร

3. กระบวนการพัฒนา 4 ขั้น (PIAE) ประกอบด้วย 1) Preparation: การเตรียมความพร้อม 2) Integration: การบูรณาการองค์ความรู้ 3) Application: การประยุกต์ใช้จริง และ 4) Extension: การขยายผลและเผยแพร่

4. ระบบสนับสนุน ประกอบด้วย 1) Digital Platform: ระบบเทคโนโลยีสนับสนุน 2) Network: เครือข่ายความร่วมมือ 3) Research: การวิจัยและพัฒนา และ 4) Innovation: การสร้างนวัตกรรม

5. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ประกอบด้วย 1) Digital Leader: ผู้นำที่มีสมรรถนะในยุคดิจิทัล 2) Innovation: นวัตกรรมการบริหารการศึกษา และ 3) Network: เครือข่ายการพัฒนาที่ยั่งยืน

จุดเด่นของโมเดล

1. บูรณาการองค์ความรู้ 3 ด้าน
2. มีกระบวนการพัฒนาที่เป็นระบบ
3. เน้นการปฏิบัติจริงและขยายผล
4. มีระบบสนับสนุนที่ครบวงจร
5. มุ่งผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุป

1. ผลการประเมินหลักสูตรตามกรอบ CIPPI Model พบว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและพันธกิจมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสม และมีการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการบริหารการศึกษสมัยใหม่ ด้านกระบวนการมีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ มีระบบพี่เลี้ยงและสนับสนุนการวิจัย ส่งผลให้บัณฑิตมีความรู้และทักษะตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหาร และมีส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาระดับท้องถิ่นและระดับชาติ รวมทั้งเกิดเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง

2. ด้านความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่าผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่าหลักสูตรมีจุดเด่นในการผสมผสานหลักพุทธธรรมกับการบริหารการศึกษสมัยใหม่ นักศึกษาและศิษย์เก่าพึงพอใจกับการเรียนการสอนแบบผสมผสานและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ส่วนผู้ใช้บัณฑิตพึงพอใจกับสมรรถนะของบัณฑิตโดยเฉพาะการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหาร

3. ผลการวิเคราะห์ SWOT พบว่าหลักสูตรมีจุดแข็งด้านการบูรณาการหลักพุทธธรรมระบบการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น และเครือข่ายความร่วมมือในภูมิภาค แต่มีจุดอ่อนด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ทักษะดิจิทัลของบุคลากร และงานวิจัยด้านนวัตกรรม ในขณะที่มีโอกาสจากนโยบายการพัฒนาการศึกษายุคดิจิทัลและความต้องการผู้บริหารที่มีทักษะดิจิทัล

แต่ต้องเผชิญกับอุปสรรคจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ข้อจำกัดด้านงบประมาณ และการแข่งขันจากสถาบันอื่น

4. แนวทางการพัฒนาหลักสูตร ควรมีการปรับปรุงรายวิชาให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานเทคโนโลยีกับหลักพุทธธรรม พัฒนาทักษะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและการวิจัย รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ระบบสนับสนุนการเรียนรู้ และเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้หลักสูตรมีความเข้มแข็ง และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ระดับมหาวิทยาลัย ควรกำหนดนโยบายการพัฒนาทักษะดิจิทัลสำหรับ อาจารย์และนักศึกษาอย่างเป็นระบบ สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเทคโนโลยี และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในระดับ นานาชาติ

1.2 ระดับคณะ/หลักสูตร พัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อ การเปลี่ยนแปลง เพิ่มรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล และสร้างระบบ การพัฒนาอาจารย์ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 การพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยและสอดคล้องกับ ความต้องการ เพิ่มการฝึกปฏิบัติและการทำโครงการในสถานการณ์จริง และบูรณาการ เทคโนโลยีดิจิทัลในทุกรายวิชา

2.2 การพัฒนาการเรียนการสอน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ระหว่างนักศึกษาและศิษย์เก่า

2.3 การพัฒนาระบบสนับสนุน จัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการศึกษา พัฒนาระบบ การให้คำปรึกษาออนไลน์ และสร้างฐานข้อมูลงานวิจัยและนวัตกรรม

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 การวิจัยเชิงประเมิน ศึกษาผลกระทบระยะยาวของหลักสูตรต่อการพัฒนาการศึกษา ประเมินประสิทธิผลของการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหาร และวิจัยติดตามผลการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร

3.2 การวิจัยเชิงพัฒนา พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการเทคโนโลยีสร้างนวัตกรรมการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล และพัฒนาระบบการพัฒนาวิชาชีพสำหรับผู้บริหารการศึกษา

3.3 การวิจัยเชิงนโยบาย ศึกษาแนวทางการพัฒนานโยบายการผลิตผู้บริหารการศึกษา วิจัยเชิงอนาคตเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาหลักสูตร และศึกษาเปรียบเทียบนโยบายการพัฒนาผู้บริหารในระดับนานาชาติ

เอกสารอ้างอิง

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การพัฒนารูปแบบการประเมิน CIPPI Model. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2567). หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Koehler, M. J., & Mishra, P. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. Teachers College Record.
- Scriven, M. (1967). The methodology of evaluation. In R. W. Tyler, R. M. Gagne, & M. Scriven (Eds.), Perspectives of curriculum evaluation.
- Stufflebeam, D. L., & Coryn, C. L. S. (2014). Evaluation theory, models, and applications.
- Tyler Ralph W (1949). Basic Principia of Curriculum and Instruction . Chicago : the University of Chicago press.

World Economic Forum. (2020). Shaping the Future of the New Economy and Society. [Online]. Retrieved May 24, 2020 from <https://www.weforum.org/platforms/shaping-the-future-of-the-neweconomy-and-society>

Yin, R. K. (2018). Case study research and applications: Design and methods.